

▣ **НОВИ САД** -▣ На данашњи дан 1915. године командант Другог батаљона Десетог пука, мајор српске војске Драгутин Гавриловић је издао заповест браниоцима Београда - Другом батаљону, деловима Трећег батаљона Десетог пука и деловима Сремског добровољачког одреда, последњу одбрани српске престонице у Првом светском рату пред агресијом Немаца, Аустријанаца и Мађара: "Тачно у 15 часова непријатељ се има разнети вашим силним јуришем, разнети вашим бомбама и бајонетима. Образ Београда, наше престонице, има да буде светао. Војници, јунаци, Врховна команда избрисала је наш пук из свог бројног стања... Наш пук је жртвован за част Отаџбине и Београда. Ви немате више да се бринете за ваше животе, који више не постоје. Зато напред у славу..."! У јуришу су изгинули готово сви браниоци, а мајор Гавриловић је тешко ранен.

Данас је уторак, 8. октобар, 281. дан 2019. До краја године има 84 дана.

1354 - Убијен је италијански хуманиста Николо Габрини, познат као Кола ди Ријенци, вођа римских републиканаца. Свој идеал, обнову античке републике у Риму и уједињење Италије, покушао је да оствари устанком и 1347. уз помоћ римских грађана прогласио је Римску републику, коју је предводио у звању "народног трибуна". Из Рима је протерао феудално племство и смањио је порезе, али је аристократија убрзо поразила његове присталице и од 1348. до 1353. морао је да живи у изгнанству. За остварење својих идеала без успеха је покушавао да придобије немачког цара Карла IV, а потом авињонског папу Иноћентија VI. У августу 1354. успео је да обнови Римску републику, али га је аристократија убрзо оборила и након два месеца је убијен.

1469 - Умро је италијански сликар фра Филипо Липи, припадник фирентинске ране ренесансе. У првим радовима посебно га је занимао проблем покрета и драматски ефекти, а у познијим преовладало је лирско расположење.

1803 - Умро је италијански писац Виторио Алфијери, родољубиви песник и драмски писац из чијег дела је зрачила страсна слободољубивост. Дела: трагедије "Саул", "Орест", "Марија Стјуарт", "Филип", "Клеопатра", "Антигона", "Мира", комедије, сонети, оде, сатире, епиграми, расправа "О тиранији", аутобиографски спис "Живот Виторија Алфијерија".

1856 - Велика Британија повела је други "Опијумски рат" против Кине, у којем јој се придружила Француска. Кад су 1857. Британци и Французи заузели Кантон, Кина је капитулирала.

1864 - Рођен је српски писац Бранислав Нушић, велики комедиограф, члан Српске краљевске академије. Студирао је право у Грацу и Београду, а као дипломата радио је у конзулатима Србије у Солуну, Битољу, Скопљу и Приштини. Био је драматург и управник позоришта у Београду, Новом Саду, Скопљу и Сарајеву. Осуђен је 1887. на две године затвора због сатиричне песме "Два раба". Учествовао је као добровољац у Српско-бугарском рату 1885. а у Првом светском рату прошао је читаву голготу српске војске, преко планинских врлети до Јадрана. Даровит портретиста и писац веома развијеног смисла за позоришну сцену и њене законе, оштро је запажао негативне појаве и с много духа сликао свет у којем се кретао - од општинског писара до посланика и министра. Дела: комедије "Сумњиво лице", "Госпођа министарка", "Народни посланик", "Протекција", "Ожалошћена породица", "Покојник", "Пут око света", "Др", "Свет", "Ујез", "Мистер долар", приповетке и романи "Приповетке једног каплара", "Рамазанске вечери", "Општинско дете", "Бен-Акиба", "Аутобиографија", трагедије "Кнез Иво од Семберије", "Хаџи-Лоја", "Наход", драме "Тако је морало бити", "Јесења киша", "Пучина", "Иза Божјих леђа". Голготу Србије 1915. године описао је врло реалистично у обимном, потресном делу "1915."

Full text of the speech by Major Dragutin Gavrilović on October 8, 1915, in Belgrade.